

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina
Zborovská 3, 586 01 Jihlava**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-46/24-J
Sp. zn. ČŠIJ-S-8/24-J

Název	Základní škola Bystřice nad Pernštejnem, Tyršova 106
Sídlo	Tyršova 106, 593 01 Bystřice nad Pernštejnem
E-mail	iozstbyn@seznam.cz
IČO	70 832 811
Identifikátor	600 025 942
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Iveta Ostrýžová
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Místo inspekční činnosti	Tyršova 106, Bystřice nad Pernštejnem Tyršova 409, Bystřice nad Pernštejnem
Inspekční činnost na místě	18. – 19. a 22. 1. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů, zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. a), b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola Bystřice nad Pernštejnem, Tyršova 106, příspěvková organizace (dále škola) poskytuje vzdělávání v základní škole (dále ZŠ), základní škole speciální (dále ZŠS) a školské služby ve školní družině. K termínu inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo

celkem sedm žáků v jedné třídě ZŠ a sedm žáků ve dvou třídách ZŠS. V aktuálním školním roce eviduje škola čtyři děti v přípravném stupni základní školy speciální (dále PSZŠS). Ve dvou odděleních školní družiny je aktuálně zapsáno 13 žáků.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále ředitelka) při řízení školy vychází z koncepce rozvoje a řízení školy, která se věnuje všem stěžejním oblastem bezprostředně ovlivňujících kvalitu vzdělávání a poskytovaných služeb. Podrobněji jsou dílčí cíle rozvoje rozvedeny v plánu práce na aktuální školní rok, který vychází z analýzy současného stavu. Hlavním záměrem je průběžné zkvalitňování vzdělávání (např. důraz na rozšiřování terapeutické práce se žáky) a příprava žáků na úspěšný přechod na zvolený typ středního vzdělání a následné uplatnění na trhu práce. Méně úspěšně se škole daří v oblasti využívání sebehodnocení a vzájemného hodnocení s ohledem na různé vzdělávací předpoklady žáků, což se projevilo v hodnocené výuce. Žáci školy mají možnost využívat odbornou učebnu (cvičnou kuchyň) v dalším místě poskytovaného vzdělávání, avšak k datu inspekční činnosti je četnost využití nízká, čímž nedochází k maximální podpoře jejich sociální adaptace na běžné prostředí a rozvoji jejich potenciálu.

Při řízení školy uplatňuje ředitelka své dlouholeté pedagogické zkušenosti a znalosti místních podmínek. Rodinné prostředí školy a partnerský přístup k žákům vytvářejí vhodné podmínky pro konstruktivní dialog a otevřenou komunikaci mezi všemi aktéry vzdělávání. Pedagogové jsou v každodenním osobním kontaktu, informace o žácích si průběžně sdělují, což umožňuje operativně přizpůsobit vzdělávání okamžitým potřebám žáků. Pravidelná jednání pedagogické rady se důsledně věnují pedagogické problematice, ale i organizačním oblastem ve směru zajištění kvalitní výuky a poskytované péče žákům.

Vzhledem k velikosti školy ředitelka neustanovila metodické orgány, pedagogičtí pracovníci jsou si však při odstraňování problémů při vzdělávání nápomocní, vzniklé situace řeší a hledají optimální opatření. Vedení školy nemá zpracován plán kontrolní a hospitační činnosti školy, hospitační činnost probíhá, jsou vedeny písemné výstupy, které obsahují konkrétní doporučení ke zlepšení kvality vzdělávání.

Další vzdělávání pedagogů školy prostřednictvím školení či kurzů je plánováno s ohledem na potřeby školy a pedagogů, jejich sebevzdělávání má především individuální charakter, a to s pozitivním dopadem na kvalitu vzdělávání.

Naplnění školních vzdělávacích programů významně podporují rozvíjené partnerské vztahy. Každodenní spolupráce se zákonnými zástupci žáků přispívá k pružnému řešení bezprostředních situací i k nacházení optimálních postupů při řešení problémů dlouhodobějšího charakteru. Škola vytváří řadu příležitostí pro neformální setkávání rodičů a pedagogů. Spolupráce s dalšími sociálními partnery, zájmovými sdruženími a spolky (např. Centrum prevence Oblastní charity Žďár nad Sázavou, Denní stacionář Rosa) obohacuje vzdělávací program. Ve spolupráci se zřizovatelem se průběžně zlepšují podmínky pro vzdělávání. Při řešení vzdělávacích a výchovných problémů žáků škola úzce spolupracuje s dalšími institucemi, např. se školskými poradenskými pracovišti, s orgánem péče o dítě, s Policií ČR. Škola je aktivní při organizování akcí pro zákonné zástupce (např. vánoční a velikonoční dílny).

Hodnocení průběhu vzdělávání

Společným rysem průběhu vzdělávání v ZŠ i ZŠS je příznivá pracovní atmosféra podporující učení dětí a žáků vyznačující se vstřícností a trpělivostí pedagogů. Citlivý přístup učitelů se projevil v respektování emočních a fyzických předpokladů žáků a v poskytování individuální podpory.

Průběh vzdělávání v PSZŠS se vyznačoval podnětnou vzdělávací nabídkou. Díky malému počtu dětí byla zajištěna potřebná individualizace vzdělávání a dodržování domluvených pravidel a rituálů, které jsou pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami zásadní. Spontánní i řízené činnosti byly maximálně přizpůsobeny individuálním potřebám každého dítěte. Při nepřímo řízených aktivitách si děti mohly volit z pestré nabídky nabízených her a didaktických činností, nebo mohly v klidu ostatní jen pozorovat. V případě potřeby byly využívány kompenzační či relaxační pomůcky. Tempo vzdělávání bylo přiměřené schopnostem dětí, byla uplatněna aktivní i pasivní relaxace, učitelky pružně reagovaly na vzniklé potřeby a hygienické nároky dětí. Vzdělávání podporovalo rozvoj samostatnosti dětí s ohledem na jejich specifické potřeby.

Výuka v ZŠ probíhala v jedné třídě s nízkým počtem žáků, což umožňovalo individuální přístup pedagogů. Navštívené hodiny měly promyšlenou strukturu, učitelky vycházely z předem stanovených učebních cílů, což napomáhalo k lepší orientaci žáků v probíraných tématech. Frontální výuka byla vhodně doplňována samostatnou prací žáků, propojovanou s individualizovanou výukou a uplatněním případné dopomoci. Zařazováním pestrých aktivit učitelky efektivně pracovaly s motivací žáků, pochvalou a povzbuzením. Při výuce byly vhodně využívány názorné a kompenzační pomůcky. V potřebné míře byla použita i moderní didaktická technika. Byl kladen důraz na procvičování a upevnění učiva a využívání osobních příkladů z reálného života. Kvalitu výuky zvyšovala okamžitá zpětná vazba vyučujících a podpora vnitřní motivace žáků formou pochvaly a povzbuzení, které pozitivně ovlivnilo přístup žáků ke vzdělávání. Nechyběla diferenciací v zadávání úkolů podle individuálních schopností žáků. Na konci vyučovacích hodin učitelky s žáky hodiny většinou zhodnotily, menší měrou bylo využito možností zapojení žáků při vzájemném hodnocení a společném ocenění. V menší míře docházelo také ke zhodnocení přínosu jednotlivých činností a využití prostoru pro sebehodnocení žáků při konkrétních činnostech.

Ve vzdělávání v ZŠS byly využívány vhodné metody a organizační formy výuky, které respektovaly potřeby žáků. Zvolené postupy práce dostatečně zohledňovaly zásady a cíle vzdělávacího programu (např. vytváření hygienických návyků, rozvíjení a upevňování slovní zásoby i celkové schopnosti komunikace žáků). Učitelky respektovaly individuální vzdělávací možnosti, zdravotní stav i aktuální psychické rozpoložení jednotlivých žáků, na základě čehož diferencovaly zadání úkolů. Pro zvýšení aktivního zapojení žáků do výuky byly vhodně využívány různé motivační nástroje (např. slovní pochvala, potlesk). Převažovala frontální výuka, která byla, vzhledem k nízkému počtu žáků ve třídách, v podstatě řízeným rozhovorem s jednotlivými žáky. Individualizovaný a diferencovaný přístup k žákům při výuce významně podporovala aktivní práce asistentek pedagoga. Po celou dobu hodiny se podílely na vzdělávání, poskytovaly efektivní pomoc žákům, kteří ji potřebovali. V hodinách byla zřetelná předchozí společná příprava asistentek pedagoga s učitelkami na výuku. Jejich vzájemná kooperace měla významný vliv na pozornost žáků, jejich aktivní zapojování do realizovaných aktivit. Efektivitu výuky se dařilo zvyšovat účelným zařazováním rozličných názorných pomůcek. Žáci byli pro všechny činnosti účinně motivováni, byli průběžně hodnoceni, učitelky pochvalou

oceňovaly snahu i dílčí pokrok, povzbuzovaly žáky k následné aktivitě. V závěru hodin učitelky zpravidla shrnuly učivo, ale ohodnocení vlastního výkonu vyžadovaly jen ojediněle. Vzájemné hodnocení zaznamenáno nebylo.

Hospitační činnost ve školní družině byla zaměřena na odpolední aktivity a poskytovala žákům různé formy relaxace, pohybových a výtvarných aktivit. Zájmové vzdělávání probíhalo v souladu s cíli vzdělávání stanovenými ve školním vzdělávacím programu pro školní družinu. Zvolené činnosti byly adekvátní k věku a možnostem žáků. Vychovatelka zklidňovala žáky, empaticky jim nechávala možnost volby z nabízených aktivit.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola pravidelně sleduje a vyhodnocuje výsledky vzdělávání dětí a žáků, a to na základě pravidel stanovených ve školním řádu. Společným prvkem daných pravidel pro hodnocení je důraz na motivační složku, akcent na pokrok každého dítěte a žáka s ohledem na jeho individuální vzdělávací předpoklady. Kritéria pro hodnocení jsou jasně a přehledně nastavena v dokumentech školy, a tak jsou dostupná a srozumitelná všem aktérům vzdělávání. Žáci jsou hodnoceni klasifikací i formou širšího slovního hodnocení. Předložená slovní hodnocení podávala informace o výsledcích a pokroku jednotlivých žáků ve vztahu k výstupům školního vzdělávacího programu. Zákonní zástupci jsou o výsledcích průběžně informováni prostřednictvím deníčku a také díky každodennímu běžnému kontaktu s vyučujícími. Pedagogové využívají práci s portfoliem, díky kterému děti, žáci i jejich zákonní zástupci získávají přehledné informace o celkových posunech žáka.

Pedagogická diagnostika dětí v PSZŠS je založena na důsledném pozorování a důkladné znalosti jejich vývojových zvláštností. Učitelky vyhodnocují pokroky jednotlivých dětí a na základě zjištěných skutečností vytyčují další pedagogická opatření. Systém je ucelený, umožňuje systematické sledování rozvoje osobnosti každého dítěte a individualizaci jeho vzdělávání. Vzdělávací výsledky odpovídají možnostem a schopnostem dětí vzhledem k jejich věku a typu znevýhodnění. S ohledem na závažnost postižení většina z nich dokázala uplatnit základní návyky vhodného společenského chování i dodržovat hygienická pravidla. Děti měly přiměřeně rozvinutou motoriku, projevovaly odpovídající míru samostatnosti při činnostech.

Evaluace úrovně výsledků vzdělávání žáků v ZŠS je vzhledem k míře jejich postižení velmi specifická. Z tohoto důvodu má škola vytvořen vlastní propracovaný systém speciálně pedagogické diagnostiky. Pedagogové průběžně získávají a vyhodnocují výsledky vzdělávání každého žáka a sledují jeho vzdělávací pokroky. U každého žáka je zohledněn jeho zdravotní stav. Výsledky vzdělávání žáků jsou převážně příznivé, odpovídají jejich možnostem a schopnostem vzhledem k míře postižení. Škola cíleně využívá jako motivační nástroj pochvaly.

Funkční systém poradenských služeb vytváří dlouhodobě příznivé podmínky pro začleňování žáků do výchovně vzdělávacího procesu. Propracovaný program péče o žáky zajišťovaný prostřednictvím školního poradenského pracoviště vhodně využívá personální provázanost se školskými poradenskými zařízeními. Efektivní pomoc spočívá ve včasném informování jednotlivých vyučujících o vzdělávacích potřebách těchto žáků,

v aplikaci vhodných výukových a hodnotících postupů a v realizaci individuálních konzultací. Účinnost pomoci těmto žákům je pravidelně vyhodnocována.

Školní preventivní strategie vychází z potřeb školy. Problematika prevence rizikového chování je vhodně zařazena do výuky i doplňujících aktivit. Učitelky průběžně sledují a ihned řeší případné vztahové problémy.

Závěry

Vývoj školy

- Vznikl přípravný stupeň ZŠS.
- Cílené dlouhodobé zlepšování materiálních podmínek pozitivně působí na výchovně vzdělávací proces.

Silné stránky

- Podnětné prostředí a optimální materiální podmínky pro vzdělávání a jejich účelné využívání. (2. 4)
- Aktivní spolupráce, sdílení zkušeností a vzájemná podpora všech pedagogů a asistentek pedagoga významně ovlivňující klima podporující učení a rozvoj osobnosti žáků. (3. 3)
- Škola poskytuje účinnou podporu všem žákům s potřebou podpůrných opatření a vytváří rovné příležitosti ke vzdělávání všem žákům bez ohledu na jejich zdravotní znevýhodnění. (6. 2)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Nedostatečné využití závěrů hodin ke zhodnocení naplnění vzdělávacích cílů a nízká míra zapojení žáků pro uplatňování dílčího sebehodnocení a vzájemného hodnocení podle jejich možností. (5. 4)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Využívat vzájemné hodnocení žáků k potřebnému zvýšení efektivity vzdělávacího procesu.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program Správná cesta, přípravný stupeň základní školy speciální, platnost od 1. 9. 2022, č. j. 432/2022
2. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání (1. – 5. ročník) Umět znát, abychom si v životě věděli rady, platnost od 1. 9. 2023
3. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání (6. – 9. ročník) Umět znát, abychom si v životě věděli rady, platnost od 1. 9. 2018
4. Školní vzdělávací program zpracovaný podle RVP pro obor vzdělávání základní škola speciální Umět znát, abychom si v životě věděli rady, platnost od 1. 9. 2010
5. Koncepce rozvoje a řízení příspěvkové organizace, říjen 2023
6. Plán práce, školní rok 2023/2024, srpen 2023
7. Doklady pedagogických pracovníků o účasti na dalším vzdělávání
8. Rozvrhy hodin
9. Zápisy z pedagogických rad ve školním roce 2022/2023 a 2023/2024
10. Záznamy z hospitací ve školním roce 2022/2023 a 2023/2024
11. Časový plán práce ve školní družině, roční téma – Stavíme mezi sebou mosty, platnost od 1. 9. 2023
12. Školní vzdělávací program školní družiny
13. Program poradenských služeb ve škole pro rok 2023/2024, ze dne 1. 9. 2023
14. Dodatek – minimální preventivní program – metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže – Co dělat, když – intervence pedagoga – Sebevražedné chování, ze dne 13. 11. 2023
15. Výroční zpráva o činnosti školy 2022/2023

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Bc. Kateřina Hlaváčková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Bc. Bohuslava Dvořáková, kontrolní pracovnice

Mgr. Petra Koubková, školní inspektorka

7. 2. 2024